

Over sociale relaties, leren en AI

Door Wilfred Rubens

Volgens [Nafez Dakkak](#) zijn mensen sociale wezens die leren met en dankzij anderen. Hij vraagt zich af of het gebruik van de 'AI-tutor' niet ten koste gaat van sociale relaties. Ik denk juist dat de perceptie van sociale relaties ertoe zal bijdragen dat AI nooit zo'n grote impact zal hebben op leren, opleiden en onderwijs, als op andere sectoren.

Nafez Dakkak interviewt Isabelle Hau, directeur van *Stanford Accelerator for Learning*, over de toekomst van onderwijs, de rol van AI daarin en het belang van menselijke relaties in het leerproces.

Hau stelt onder meer dat een belangrijk aandachtspunt is hoe AI de samenwerking en creativiteit tussen lerenden van alle leeftijden kan verbeteren. Het *Accelerator-team* onderzoekt bijvoorbeeld hoe AI-agents samenwerkend leren in het onderwijs kunnen faciliteren. Een nieuw initiatief, de *AI Makers*, is opgezet als een fysieke experimenteerruimte waar partners kunnen innoveren met AI-technologieën. Volgens haar gaat het niet alleen om het bevorderen van technologie, maar ook om het herdefiniëren van het onderwijslandschap om een levenslange, samenwerkende en creatieve leerreis te stimuleren. Ze wijst erop dat de meeste AI-oplossingen momenteel vooral gericht zijn op efficiëntie, terwijl het volgens haar van groot belang is om onderwijssystemen daadwerkelijk te verbeteren voor lerenden, docenten en families.

Grens tussen mens en machine vervaagt

Een fascinerende ontwikkeling is daarbij volgens Hau hoe menselijke relaties evolueren in een wereld die zo sterk door technologie wordt beïnvloed. De grenzen tussen mens en machine vervagen, wat zowel kansen als zorgen met zich meebrengt over de rol van machines en AI-agents in ons leven. Zij benadrukt het belang van betrokkenheid en het gevoel van erbij horen in het onderwijs. Ze citeert schokkende statistieken, zoals dat 70% van de middelbare scholieren in de VS een hekel heeft aan school. Dit wijst op een grote ontevredenheid die dringend moet worden aangepakt.

Op het gebied van beoordelen pleit Hau voor een verschuiving naar onzichtbare en formatieve beoordelingen, waarbij het testen wordt gescheiden van de concepten van beoordeling en leren. Ze benadrukt het belang van het integreren van het oplossen van echte problemen en het bevorderen van groepsgebaseerd leren om betekenisvolle leeromgevingen te creëren.

Levenslange liefde voor leren bevorderen

Tenslotte gaat Hau in op haar nieuw te verschijnen boek "Love to Learn". Hierin verkent ze het belang van liefde en sterke relaties in het leerproces en de noodzaak om een levenslange liefde voor leren te bevorderen. Ze staat daarin stil bij de wetenschap van relaties en de nieuwste inzichten over ons sociale brein. Daaruit blijkt volgens haar dat we inherente sociale wezens zijn. Verder beschrijft zij dat maatschappelijke veranderingen ertoe bijdragen dat onze sociale cirkels kleiner worden en dat dit leidt tot grotere isolatie. Hau gebruikt daarbij de term "*relational deprivation crisis*". Deze crisis beïnvloedt dan ons vermogen om te groeien en te floreren aanzienlijk, meent zij.

Mijn opmerkingen

Veel - niet alle - mensen hebben de perceptie dat sociale relaties alleen mogelijk zijn bij mensen van vlees en bloed. Zij hebben de behoefte aan persoonlijk contact. Processen waarin persoonlijk contact een geringe rol speelt, zullen dan eerder gedigitaliseerd worden. Bij processen waarin persoonlijk contact een grote rol speelt, zal AI bijvoorbeeld een grotere rol spelen. Denk aan een kledingzaak die gericht is op de wat goedkopere mode, en waarbij een verkoper hooguit kijkt of een shirt ook in een andere maat verkrijgbaar is. Er is nauwelijks sprake van een sociale relatie tussen klant en verkoper, en dat verwacht een klant ook niet. Het wordt een ander geval bij een kledingzaak waarin de verkoper jou kent, en jou persoonlijk advies geeft voordat jij tot koop overgaat. Het eerste type kledingzaken wordt bedreigd door online winkels, het tweede

type kledingzaken zal m.i. niet snel verdwijnen. Ik geef toe: de prijzen van het tweede type zijn een stuk hoger. Leren, opleiden en onderwijs kennen ook processen waarbij, als het goed is, de sociale relatie tussen lerende en docent een grote rol speelt. Als geen sprake is van een sociale relatie, dan gaat dat ten koste van motivatie en een gevoel van verbondenheid. Het leidt tot een gevoel van geïsoleerd zijn. Dat gaat weer ten koste van het leren zelf.

AI probeert die relatie wel te simuleren, maar schiet vooralsnog tekort. Daarom zijn er grenzen aan de mate waarin mensen geholpen willen door of willen interacteren met computers en kan AI docenten niet vervangen, maar wel ondersteunen. De eventueel hogere kosten moeten we m.i. als een investering beschouwen. Je voorkomt er uitval mee, en je behoudt talent en kwaliteit.